

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

VI науково-практична конференція

Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі

28–29 жовтня 2025 року

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

БІБЛІОТЕКИ І СУСПІЛЬСТВО: РУХ У ЧАСІ ТА ПРОСТОРИ

Матеріали VI науково-практичної конференції,
присвяченої 105-річчю Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

Харків, 28–29 жовтня 2025 року

Харків
2025

ЗМІСТ

Киричок Ірина <u>РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ – ІСТОРИЧНИЙ ПОСТУП ЧИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЧЕРЕЗ КРИЗИ?</u>	6
Абашнік Володимир <u>ФРІДРІХ КАРЛ ФОРБЕРГ (1770–1848): ФІЛОСОФ ТА БІБЛІОТЕКАР</u>	16
Белодєд Олена, Могильна Оксана <u>ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО ФАХІВЦЯ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ</u>	25
Білоус Валентина, Бровчак Людмила <u>ФОРМУВАННЯ СЕРЕДОВИЩА ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я У ВДПУ ІМ. М. КОЦЮБІНСЬКОГО: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ</u>	32
Боровик Ольга <u>ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА НАУКИ ТА ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ ПДМУ)</u>	43
Бугрій Анастасія <u>ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ВІРТУАЛЬНИХ ВИСТАВОК У ПРАКТИЦІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ БІБЛІОТЕК</u>	49
Будецька Ольга <u>ПРАЦІ ВИДАТНИХ СУДОВИХ МЕДИКІВ-ЕКСПЕРТІВ ХАРКІВЩИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. Е. Ф. БЕЛЛІНА ТА М. О. ОБОЛОНСЬКОГО В КОЛЕКЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ПАМ'ЯТОК ХДНБ ім. В. Г. КОРОЛЕНКА</u>	52
Волкова Анастасія, Харахаш Олександр, Сиволап Оксана <u>ІНКЛЮЗІЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ</u>	65
Holovach Tetiana <u>DIGITAL TOOLS AND CRITICAL THINKING: ENHANCING INFORMATION LITERACY COMPETENCIES</u>	69
Запотічна Роксолана <u>ПАРТНЕРСТВО БІБЛІОТЕК І КАФЕДР МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ: СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ВЗАЄМОДІЇ У ЗВО</u>	77

Киричок Ірина, Красюкова Оксана, Бабак Тетяна <u>АРТСЕСІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я</u> <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ: РЕЗУЛЬТАТИ АНКЕТУВАННЯ В</u> <u>ХНМУ</u>	84
Козак Ірина <u>ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ ВІДДІЛУ МЕДИЧНОЇ</u> <u>ЛІТЕРАТУРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОУНБ</u>	91
Куц Ольга <u>ВІД ІДЕЇ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ: ДОСВІД РОЗРОБКИ БІБЛІОТЕЧНОГО САЙТУ</u> <u>З ВИКОРИСТАННЯМ ШІ</u>	95
Малішевська Наталія <u>ВОЛОДИМИР ФІЛАТОВ – ВЧЕНИЙ, НОВАТОР, МИТЕЦЬ</u>	97
Медведь Марія, Медвідь Марина <u>БІБЛІОТЕЧНІ ПРОПОЗИЦІЇ ДІТЯМ ЗІ СТАТУСОМ ВНУТРІШНЬО</u> <u>ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ: ДОСВІД РОБОТИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ</u> <u>УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	104
Миросниченко Михайло, Бібіченко Вікторія, Кузнецова Мілена <u>ДОСВІД СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ</u> <u>ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ІМЕНІ Д. О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО</u> <u>НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З НАУКОВОЮ</u> <u>БІБЛІОТЕКОЮ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА</u> <u>МАЙБУТНЄ</u>	110
Некрасова Наталія, Киричок Ірина <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР ЯК ДЖЕРЕЛО СТІЙКОСТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ</u>	113
Несін Вікторія <u>ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА БІБЛІОТЕКИ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ</u> <u>ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ</u>	114
Павленко Тетяна <u>УНІВЕРСИТЕТСЬКА БІБЛІОТЕКА В ІНСТИТУЦІЙНІЙ ЕКОСИСТЕМІ</u> <u>ВІДКРИТОЇ НАУКИ</u>	120
Палько Христина, Надрага Марта, Дедишина Лариса <u>ЛИПИ У НАУЦІ Й ОСВІТІ: ІВАН – У КОЛІ НТШ, ЮРІЙ – В ОЦІНКАХ</u> <u>ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ</u>	130

Петруновська Світлана <u>ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ШИ- ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО</u>	136
Рибальченко Олена <u>БІБЛІОТЕКА ЯК КОРЕНІ ТА КРИЛА УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ: ШЛЯХ СТІЙКОСТІ, АДАПТИВНОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В НАУКОВІЙ БІБЛІОТЕЦІ ДЕРЖАВНОГО БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ</u>	144
Сакалюк Олексій, Волкова Анастасія <u>ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ СЕРВІСІВ</u>	150
Скрипченко Лариса, Кравченко Світлана <u>ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ: ДОСВІД НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНМУ</u>	154
Сокур Олена, Клименко Оксана <u>ЕТАПИ ТЕХНОЛОГІЗАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПРАКТИКИ</u>	160
Харахаш Олександр, Сакалюк Олексій <u>ЕТИКА Й УПЕРЕДЖЕННЯ В АЛГОРИТМАХ РЕКОМЕНДАЦІЙ: ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОСТУП ДО МЕНШ ПЕРЕДСТАВЛЕНИХ КОЛЕКЦІЙ</u>	165
Янчуков Олександр <u>БІБЛІОТЕЧНИЙ ВІДЕОКОНТЕНТ: БАЗОВІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ</u>	169
<u>ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ</u>	173

ДОСВІД СПІВПРАЦІ КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ІМЕНІ Д. О. АЛЬПЕРНА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ З НАУКОВОЮ БІБЛІОТЕКОЮ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НА МАЙБУТНЄ

Михайло Мирошніченко

Вікторія Бібіченко

Мілена Кузнецова

Кафедра загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна
Харківський національний медичний університет

***Анотація.** У роботі проаналізовано та наведено результати співпраці кафедри загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна та Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету в питаннях забезпечення освітньо-наукового процесу, вивчення історії кафедри та вишу.*

***Ключові слова:** співпраця, Наукова бібліотека, кафедра загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна, Харківський національний медичний університет, освітньо-науковий процес, історія кафедри та університету.*

Співпраця кафедр з університетською бібліотекою є невід’ємною частиною освітньо-наукового процесу, вивчення та висвітлення історичної спадщини вишу та його структурних підрозділів. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету (ХНМУ) завжди відкрита до діалогу та співпраці, є важливим підрозділом, від роботи якого залежить якість організації освітнього процесу та науково-дослідної роботи на будь-якій кафедрі.

Метою даної роботи є висвітлення багаторічного досвіду співпраці кафедри загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна з Науковою бібліотекою ХНМУ.

Результати. Кафедра загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна тривалий час співпрацює з Науковою бібліотекою ХНМУ, спектр послуг якої щороку розширюється. В умовах воєнного часу, враховуючи обов’язковість дотримання безпекових умов, більшість послуг надається в дистанційному форматі. Так, співробітники кафедри можуть замовити УДК або авторський знак до наукової роботи; перевірити будь-який документ на наявність текстових запозичень та плагіату; провести пошук наукової літератури або підібрати достовірні джерела інформації для написання наукової роботи, оформлення силабусів та програм, підготовки навчально-методичних посібників

до видання; проконсультуватися з приводу профілів у наукометричних базах; одержати допомогу в бібліографічному оформленні наукових праць та ін. Все це є можливим завдяки самовідданій роботі працівників Наукової бібліотеки та їх високому професіоналізму.

Велике значення мала співпраця кафедри та Наукової бібліотеки під час підготовки та відкриття меморіальної дошки, присвяченої професору Данилу Овсійовичу Альперну, що наразі розміщена біля входу на кафедру. Співробітники Наукової бібліотеки здійснили інформаційний супровід даного заходу, представивши наукові праці Данила Овсійовича. Завдяки цьому у присутніх здобувачів вищої освіти та співробітників університету була унікальна можливість ознайомитися з оригіналами наукових праць професора з бібліотечного фонду.

Результатом тісної співпраці Наукової бібліотеки та кафедри також було створення та відкриття музею історії зазначеної кафедри, де центральне місце посідає експозиція «Альперн Д. О. за робочим столом». Під час підготовки до відкриття музею історії кафедри співробітниками Наукової бібліотеки було проаналізовано видання відомого його підручника «Патологічна фізіологія» і виявлено, що перші два видання вийшли саме українською мовою – у 1934, 1937 та 1938 роках, інформація про які довгі роки замовчувалася. Результати проведеного аналізу були висвітлені ними у доповіді на тему: «Перші видання підручника «Патологічна фізіологія» професора Д. О. Альперна українською мовою: втрачені чи навмисно забуті?» під час проведення міжнародної науково-практичної конференції «Другі наукові читання пам'яті професора Д. О. Альперна: актуальні питання патологічної фізіології» (м. Харків, 8–9 травня 2025 року). Знаковим є те, що вище зазначені видання знаходяться у фонді Наукової бібліотеки.

Співробітники кафедри є активними учасниками наукових заходів, які організовує та проводить Наукова бібліотека, серед яких вебінари щодо питань академічної доброчесності та антиплагіат-стратегії університету, відкритих освітніх ресурсів, відкритої науки, онлайн-ідентичності авторів наукових публікацій тощо.

Важливою є соціальна місія бібліотеки у взаємодії з університетською спільнотою, зокрема, участь науково-педагогічних працівників кафедри та їхніх дітей в різних соціальних та культурних заходах. Так, за останній рік співробітники кафедри брали участь у творчих конкурсах (фотоконкурси, виставки дитячих малюнків) і заходах, направлених на покращення психологічного стану (артсесії). Під час останніх співробітники кафедри набули корисного досвіду, приємних емоцій і відчуття емоційної підтримки, що є вкрай важливим у цей важкий для країни час.

У перспективі співробітниками кафедри розглядається розширення співпраці з Науковою бібліотекою ХНМУ не тільки з питань надання консультативної допомоги під час виконання наукових досліджень та роботи над створенням навчально-методичних посібників, але й написання сумісних статей, монографій, присвячених історії кафедри. Також проведення спільних тематичних заходів, присвячених пам'ятним датам і видатним ученим-патолофізіологам, які працювали на кафедрі.

Висновки. Співпраця кафедри загальної та клінічної патофізіології імені Д. О. Альперна та Наукової бібліотеки ХНМУ є досить важливою та результативною, що дає можливість покращити освітній процес на кафедрі та науково-дослідну роботу; дізнатися більше цікавих фактів з історії кафедри; розвивати та удосконалювати у співробітників кафедри soft та hard skills, а також допомагати їм у підтримці металевого здоров'я.

EXPERIENCE OF COOPERATION BETWEEN THE DEPARTMENT OF GENERAL AND CLINICAL PATHOPHYSIOLOGY NAMED AFTER D. O. ALPERN OF KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY AND THE SCIENTIFIC LIBRARY: PRESENT REALITIES AND FUTURE PROSPECTS

Mykhailo Myroshnychenko

Victoria Bibichenko

Milena Kuznetsova

Department of General and Clinical Pathophysiology named after D. O. Alpern
Kharkiv National Medical University

***Annotation.** It was given the results of cooperation between the Department of General and Clinical Pathophysiology named after D. O. Alpern and the Scientific Library of Kharkiv National Medical University in issues of ensuring the educational and scientific process, studying the history of the department and the university.*

***Keywords:** cooperation, Scientific Library, Department of General and Clinical Pathophysiology named after D. O. Alpern, Kharkiv National Medical University, educational and scientific process, history of the department and university.*